

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLIII. ad annum DLXXVII.

Parisiis, 1644

Epistola Ioannis Papae III. Ad Episcopos Germaniae Et Galliae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15324

EPISTOLA
IOANNIS PAPÆ III.

AD EPISCOPOS GERMANIÆ ET GALLIÆ.

- I. *Primum chorepiscopus quosdam
temerarios olim iam damnatos
arguit, quod nimium sibi sume-
rent auctoritatis in impositione
manuum.* *I. post beatum Petrum sedem a-
postolicam rexisse, idque traden-
te sibi ipso Petro.*
- II. *Deinde monstrat Clementem* *III. Tertio tradit, quanta cura
atque sollicitudo illi subeunda
sit, qui gregem Christi pascat.*

*Ioannes episcopus vniuersis per Germaniæ & Galliæ prouincias
constitutis, in Domino salutem.*

OPTAVERAM siquidem, carissimi, pro nostri caritate collegii, omnes Domini sacerdotes in vna deuotione persistere, nec quemquam prohibita gratia aut fauore sacerdotum sectari, aut via recta discedere. Et quamquam credamus, dilectionem vestram ad omne opus bonum esse * paratam, vt tamen efficacior fiat, congruum nobis visum est, literis sedis apostolicæ (vt antecessorum quoque nostrorum vestigia imitemur) vos monere, præcepta diuina & apostolicæ sedis instituta viriliter peragere, & prohibita non tangere, sed cauere: nec cuiquam liceat vnquam doctrinam patrum deserere, & sacerdotali honore gaudere.

I.

Perlatum est ad sedem apostolicam emerfisse, & de-
nuo reuiuiscere prohibitum & funditus extirpatum tam
a sancto Damaso, quam a sancto Leone, viris apostolicis,
atque ab vniuersis synodali auctoritate episcopis, repre-
hensibilem atque oppido inolitum vsu, eo quod qui-
dam chorepiscopi (qui & a prædictorum antecessorum
sanctorum apostolicorum patribus & viris apostolicis, &
ab ipsis, siue a nobis sunt prohibiti, sicut eorum hæcenus
testantur decreta) vltra modum suum progredientes,
donum sancti Spiritus per impositionem manuum tra-
dant, & alia, quæ * solum pontificibus debentur, contra
fas peragant: præsertim cum nullus ex septuaginta disci-
pulis, quorum speciem in ecclesia gerunt, legatur donum

Soli episco-
pi sunt mi-
nistri sacra-
menti con-
firmationis,
quam hic
vocat ma-
nuum im-
positionem.

* solis

Act. 8.

Neocæs.
Concil.
Can. 13.Chorepi-
scopi typū
gerunt in
ecclesia 70.
discipulo-
rum.

Act. 8.

Luc. 11.

8. q. 1. Si au-
tem Petrus,
Clemens
successor

Spiritus sancti per manus impositionem tradidisse. Quod autem solis apostolis, eorumque successoribus proprii sit officii tradere Spiritum sanctum, liber Actuum apostolorum docet. In Concilio vero Casarensi ita de chorepiscopis habetur scriptum: Chorepiscopi quoque ad exemplum & formam septuaginta videntur esse: ut comministri autem, propter studium quod erga pauperes exhibent, honorentur. Si enim meliores sanctioresque sanctis apostolis esse putatis, facite quæ illi non fecerunt, & superextollite vos illis. Si vero eiusdem ordinis estis, & æquiparare vos vultis illis, nolite ea agere, quæ illi non egerunt: sed imitamini, prout melius potestis, exempla & vestigia eorum. Illi autem, præcipiente Domino, illisque denuntiantes, ut illi & successores eorum tantummodo per manus impositionem traderent Spiritum sanctum, nulli unquam ex septuaginta tradere Spiritum sanctum per manus impositionem permiserunt, eis (quorum typum, ut prædictum est, chorepiscopi, antequam prohibiti essent, gerebant in ecclesia) scientes illicitum fore, dantes successoribus eorum exemplum, ne unquam talia præfumerent. Vnde in Actibus apostolorum scriptum est: *Cum audissent apostoli qui erant Hierosolymis, quia recepit Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum & Ioannem. Qui cum venissent, orauerunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum sanctum. Nec dum enim in quemquam illorum venerat, sed baptizati tantum erant in nomine Domini Iesu. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum.* Non ergo (ut iam dictum est) aliquem ex septuaginta, licet pauci essent apostoli, ad hoc opus perficiendum direxerunt, sed Petrum & Ioannem apostolos per manus impositionem tradere Spiritum sanctum miserunt: quorum vicem episcopi in ecclesia gerunt, & non chorepiscopi, qui septuaginta discipulorum formam ante prohibitionem eorum gerebant. Quod illi non fecerunt, vos facere nolite, ne dissimiles eis, & indigni eorum successione & ministerio esse videamini: quia (ut ait Dominus in euangelio) *qui non est mecum, aduersum me est: & qui non colligit mecum, dispergit.*

I I.

Si autem Petrus princeps apostolorum adiutores sibi adsciuit Linum & Cletum, non tamen potestatem pon-

tificii, aut ligandi, aut soluendi eis normam tradidit, sed ^{proximus} successori suo sancto Clementi, qui sedem apostolicam ^{dni Petri.} post eum, & potestatem pontificalem, tradente sibi beato Petro, tenere promeruit. Linus vero & Cletus ministrabant exteriora, princeps autem apostolorum Petrus verbo & orationi insistebat: quæ non incongrue ad traditionem Spiritus sancti per manus impositionem pertinent. Vnde & in Actibus apostolorum scriptum habetur: *Non est æquum, nos relinquere verbum Dei, & ministrare mensis.* Quapropter septuaginta electi sunt discipuli, qui exteriora peragerent, ipsi vero apostoli verbo & orationi ^{Act. 6.} insistenter. inde & in euangelio secundum Lucam ^{* habetur} scriptum est ita: *Post hæc autem designauit Dominus & alios septuaginta duos, & misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem & locum, quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarii autem pauci. Rogate ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam. Ite. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta; & neminem per viam salutaueritis. In quamcumque domum intraueritis, primum dicite: Pax huic domui. Et si sibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin autem, ad vos reuertetur. In eadem autem domo manete, edentes & bibentes quæ apud illos sunt. Dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum. Et in quamcumque ciuitatem intraueritis, & susceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis, & curate infirmos qui in illa sunt, & dicite illis: Appropinquabit in vos regnum Dei. In quamcumque autem ciuitatem intraueritis, & non receperint vos, excuntes in plateas eius, dicite: Etiam puluerem qui adhæsit nobis de ciuitate vestra, extergimus in vos. Tamen hoc scitote, quia appropinquabit regnum Dei. Dico vobis, quia Sodomis in illa die remissius erit quam illi ciuitati. Et in Matthæo euangelista scriptum est: *Ecce ego mitto vos sicut* ^{Math. 10.} *oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ. Cauete autem ab hominibus. Tradent enim vos in conciliis, & in synagogis suis flagellabunt vos; & ad reges & præfides ducemini propter me, in testimonium illis & gentibus. Cum autem tradent vos, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. Dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini. Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis. Tradet autem frater fratrem in mortem, & pater filium, & in-**

surgent filii in parentes, & morte eos afficient. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. Qui autem perseverauerit usque in finem, hic saluus erit. Linum namque & Cletum nihil legitur vnquam ex pontificali ministerio egisse potestatiue: sed quantum eisa beato Petro præcipiebatur, tantum solummodo agebant. Nam & in Canone legitur Nicæno: Episcopum namque conuenit maxime quidem ab omnibus qui sunt in prouincia, episcopis ordinari. Si autem hoc difficile fuerit, aut propter instantem necessitatem, aut propter itineris longitudinem; a tribus tamen omnimodis in idipsum conuenientibus, & absentibus quoque pari modo decernentibus, & per scripta consentientibus, tunc ordinatio celebretur. Firmitas autem eorum quæ geruntur per vnquamque prouinciam, metropolitano tribuatur episcopo. Omnia quoque maxima Concilia affirmant, eum non esse episcopum, qui minus quam a tribus episcopis, auctoritate etiam metropolitani, fuerit factus episcopus. Ideoque illos quos chorepiscopos vocatis, quia ab vno (vt audiuius) sunt episcopo, episcopos non esse, nec aliquid de pontificali priuilegio agere debere, perspicuum est. Quoniam si nomen non habent, quomodo officium possunt * habere? Si ergo episcopi non sunt, & presbyteri (quorum vicem gerunt, quia ad exemplum & formam septuaginta olim fiebant) esse despicunt, quid erunt? Profecto quod ratione caret, aut nihil, aut parum profus est. Si quis de his amplius, & quod fieri non debeant, voluerit scire, legat prædictorum apostolicorum decreta, & ibi reperiet. De quibus aliqua & hic inferere, dignum duximus.

Nicæni Cōcilii Can. 4.

Episcopus non est qui a minori numero, quam a tribus episcopis consecratur.

Damasi scilicet & Leonis.
Damasi papæ epistola IV.

III.

Ioan. 10.

Ioan. vi.

Si Domini desideramus esse discipuli, ipsius imitemur vestigia, vt de nobis dicatur: *Ego sum pastor bonus, & agnosco oves meas, & uoco eas nominatim, & cognoscunt me meæ; & reliqua.* Et iterum, monente dominicæ vocis imperio, quo beatissimus apostolus Petrus trina repetitione mysticæ sanctiōnis imbuitur, vt Christi oves, qui Christum amat, diligenter & cum magna cura pascat, quoniam ipsius sanctæ sedis (cui per abundantiam diuinæ gratiæ præsumus)* ipsius amore & reuerentia cohortamur, vt tantæ superstitionis, quæ nullius (vt sæpe dictum est) fulci-

fulcitur auctoritate, periculum (quantum possumus) declinemus, ne beati magistri nostri Petri summi apostoli dilectio, qua se amatorem Dei esse testatus est, vana inueniatur in nobis: quoniam omnis negligenter pascens toties commendatum sibi dominicum gregem, conuincitur summum non amare pastorem, nec eius velle se discipulum fieri, cuius exempla negligit imitari. Nam gratia prorsus maior acquiritur, si de commissis ouibus lucrum offerat Domino sollicitudo pastoris. Nam & beatum Iacob, qui pro vxoribus diu feruierat, dixisse meminimus: *Viginti annis fui tecum: oues tuæ & capræ steriles non fuerunt: arietes gregis tui non comedi, nec captum a bestia ostendi tibi: ego damnum omne reddebam, & quidquid furto perierat, a me exigebas. Die noctuque æstu urebar & gelu, fugiebat somnus ab oculis meis.* Si igitur sic laborat & vigilat, qui pascit oues Laban, quanto labore, quantisque vigiliis debet intendere, qui pascit oues Dei? Sed in his omnibus ipse nos instruat, qui pro suis dedit ouibus animam, & adiuuet nos, vt de his qui nobis commisi sunt, fructum multiplicem, ac mensuram supereffluentem ad æterna gaudia reportare concedat: tantusque nos beati Petri apostolorum principis amor accendat, vt in ouili ipsius, cui omnes creaturæ sunt traditæ, omnes taliter errantes, & illicita atque prohibita præsumentes, sanctis vestris studiis summo redintegrare cum desiderio festinetis, * qualiter animæ precioso Christi sanguine redemptæ, eorum non depereant deceptio-
* quate-
nus ne. Restat etiam, quod per ostium hi nequaquam subintrarunt, quia non habebant ostium per quod ingrederentur: quia (vt dictum est) si nec episcopi sunt, & plusquam presbyteri esse ambiunt, per quod ostium intrabunt? cum hi tantum duo ordines in ecclesia legantur, nec amplius ad pastorale officium aliquod patet ostium, per quod pastor intret. Audite fratres non me, sed ipsam veritatem dicentem: *Qui non intrat per ostium in ouile ouium, sed ascendit aliunde, ille fur est & latro,* & reliqua. Cum etiam egregius prædicator dicat: *Fundamentum aliud nemo potest ponere præter id quod positum est:* prædicta duo fundamenta in ecclesia tantummodo posita inueniantur, quidquid amplius in his positum inuenitur, stare nullatenus poterit. Et ideo cum omnibus suis fundamentis, actionibus at-

Concil. Tom. 12.

A a a a

que radicibus vt euellatur, necesse est, ita vt amplius nec pullulare, nec germinare valeat. Non ergo generet, & non faciat vobis, fratres, toties repetita locutio fastidium; quia summa necessitas est sæpius prohiberi quod toties illicite vsurpatur: & quoniam veritas sæpius exagitata, magis splendescit in lucem; & quod toties repetendo admonetur, minus vsurpatur. Super his enim multa iam ab antecessoribus nostris dicta sunt: a quibus ipsi, sicut nunc a nobis, ita olim ab ipsis damnati & prohibiti sunt: ideo sæpius repetentes, omnes monemus, vt vitentur huiusmodi, & a talibus se abstineant, qui noluerint vna cum eis a sacerdotali ministerio, vt rebelles, fieri alieni. Quod ita demum probare poterimus, si tales extirpare, & non eis fauere, decertaueritis: & ita in postmodum de tali querela cessabit: quia contumeliæ studio fit, quidquid interdictum toties vsurpatur. Omnia hæc decretalia, & cunctorum decessorum nostrorum constituta, quæ de ecclesiasticis ordinibus & Canonum promulgata sunt disciplinis, ita vobis & omnibus episcopis, ac cunctis generaliter sacerdotibus custodiri debere mandamus, vt si quis in illa commiserit, veniam sibi deinceps nouerit denegari: quoniam occurreret veritas, si falsitas displiceret. Et merito nos, qui summa ecclesiæ tenere debemus gubernacula, causa respicit, si silentio faueamus errori. Data * XIII. Kalendas Augusti, * Iustino sexto & Narsete vi-

* 211.
* Euseb.
mano

ris clarissimis consulibus.

N O T A.

Hanc epistolam commentitiam esse probatur.

^a *Epistola.*] Hanc epistolam ab aliquo impostore sub nomine Ioannis papæ tertii post obitum illius suppositam fuisse, multis argumentis ostendi potest. Primo, quod sub consulatu Iustini sexto, decimo quarto Kalendas Augusti, anno septimo Iustini, & 572. Christi scripta fuisse reperiatur, quo tempore Ioannes papa iam in viuis esse desierat. Secundo, quod nota consulari insignita sit, qua his temporibus epistolæ pontificiæ consignari desierant. Tertio, quod in ea scribatur, Linum & Clerum fuisse tantum chorepiscopos; quos tamen omnis pene antiquitas scriptorum optimorum, vt in notis ad vitas eorundem pontificum diximus, pro veris pontificibus agnouit. Taceo quod nomen chorepiscoporum, de quorum munere integra epistola scripta est, in Gallia & Germania plane abolitum fuerit. Hoc vnum dumtaxat sanctissimi pontificis scriptum commentitium, germanis eiusdem epistolis deperditis, extare, vehementer est dolendum. Vide Baronium anno 572. num. 3.